

ÁLTALÁNOS ISKOLA 2. ÓRA

Készítette az EFOP 1.8.0-VEKOP-17-2017-00001
„Egészségügyi ellátórendszer szakmai módszertani fejlesztése” című projekt
Népegészségügyi alprojekt A/III. munkacsoportja.

A projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

Eredménytermék készítésének dátuma:
2019.01.15.

Egészségügyi Ellátórendszer
Szakmai Módszertani Fejlesztése
EFOP-1.8.0-VEKOP-17-2017-00001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFECTETÉS A JÖVŐBE

FOGLALKOZÁSTERV 45 perces tanóra

Célcsoport/osztály: 6. évfolyam (2. óra)

Modul megnevezése: Digitális világ

Témakör megnevezése: Az álhír

Órakeret/Időtartam: 45 perces tanóra

1. Feldolgozandó ismeretek:

Álhírek felismerése. Hírek és álhírek megkülönböztetése. Álhírek típusa.

2. Kulcsfogalmak: Digitális eszköz. Digitális eszközök fő típusai.

3. Kapcsolódás a tantárgyak között: Magyar nyelv és irodalom, mozgóképkultúra és médiaismeret, biológia

4. Kapcsolódás a többi modul között: Egészséges jövőkép

5. A foglalkozás fejlesztési eredményei: A tanulók képessé válnak megkülönböztetni a híreket az álhírektől. Tisztában lesznek azzal, milyen szándékkal és manipulációs technikák által jönnek létre az álhírek, ezáltal kritikai gondolkodásuk és médiatudatosságuk is fejlődik. Tudják, hol tudnak bővebben utánajárni az álhíreknek.

6. Témakörhöz kapcsolódó, felhasználható források a pedagógusnak:

- Harc az álhírek ellen – hogyan ismerjük fel? Elérhetőség: Európapont - https://europapont.blog.hu/2018/03/13/harc_az_alhirek_ellen
- Kenyeres Attila Zoltán (2014): A médiamanipuláció boszorkánykonyvája. 100+4 manipulációs recept. Magánkiadás.

Időkeret	Elsajátítandó tudásanyag Ismeretek/tartalmak/célok	Óra/Foglalkozás menete Feldolgozás: tanítói, tanári/tanulói tevékenységek	Alkalmazott módszerek/ szervezési módok, munkaformák	Alkalmazott szemléltető eszközök, felszerelések, oktatástechnikai eszközök
	Ráhangolódás	<p>A tanár felolvastatja egy tanulóval az alábbi álhírt: http://hircsarda.hu/2019/06/19/az-oxigenallergia-8-tunete-figyeljunk-a-jelekre/</p> <p>Felolvasás után megszavaztatja a tanár a tanulókkal, hogy szerintük igaz-e ez a szöveg, vagy sem.</p> <p>Feltehetően lesz olyan, aki igaznak véli a cikket, míg mások vitathatják a hitelességét.</p> <p>Ezzel kezdődik el a tanulók kritikai gondolkodásának fejlesztése. A tanár elmondja, hogy az interneten megbízható és hamis információkkal is találkozunk. Megkérdezheti a gyerekeket, hogy ők találtak-e már manipulált cikkekkel és fotókkal, honnan tudták, hogy az téves információ.</p> <p>A tanár elmondja, a hamis információkról, álhírekről (fake news) nem mindig egyszerű eldönteni, hogy igazak-e vagy sem, néha még a tudatosabb médiafogyasztókat is sikerül megtéveszteni, de van néhány szempont, amivel sikerül kiszűrni, hogy hírről (új információ, médiaműfaj) vagy álhírről van szó.</p>	Frontális osztálymunka	Az alábbi cikk kinyomtatva: http://hircsarda.hu/2019/06/19/az-oxigenallergia-8-tunete-figyeljunk-a-jelekre/
5 perc	Az álhír felismerésének szempontjai	Vajon igaz-e a hír? – ennek járnak utána a diákok. A tanár beszélgetést kezdeményez arról, hogyan lehet felismerni az álhíreket.	Frontális osztálymunka, megbeszélés	

Engedjük, hogy a tanulók önálló véleményt fogalmazzanak meg, de ezeket szükség esetén korigáljuk, egészítsük ki, hiszen ez alapján tudják a továbbiakban csoportmunkában eldönteni, hogy igaz-e a hír.

Lehetséges válaszok:

- Nemcsak a kattintásvadász (nézettség-növelő) címet olvassuk el, hanem a cikket is
- Használjuk az eszünket, ne higgyünk el mindent azonnal
- Legyünk óvatosak, kételkedők
- Fontos a forráskritika, azaz, ha látok egy hírt, nézzem meg több más oldalon is, sőt próbáljunk utána olvasni könyvből
- Megkérdezzük egy idősebb, tapasztaltabb embert, hogy vajon igaz-e
- Az álhírekben gyakrabban fordul elő helyesírási hiba
- Megnézzük az oldal impresszumát (adatok az oldalról, szerkesztőség elérhetőségéről stb)
- Le kell informálni a cikk íróját, utána nézni, hogy mivel foglalkozik

A tanár levetíti az alábbi videót az álhírekről, amit ez után közösen megbeszél az osztály:

<https://www.youtube.com/watch?v=L5Aft0JH3nQ>

Laptop, projektor, hangfal

10 perc	Álhírelemzés	3 fős csoportokat alakít a tanár. A tanulók feladata az lesz, hogy az eddig megbeszéltek alapján eldöntsék, igaz-e Az oxigénallergia 8 tünete – Figyeljünk a jelekre című cikk.	Csoportmunka	Minden csoport kinyomtatva megkapja a cikket. Ezenkívül minden csoport kap egy-egy tablett (lehet számítógép is vagy a telefonjaik), hogy az interneten nyomozhassanak a cikk valóságtartalma iránt.
2 perc	Megbeszélés	<p>A tanár megbeszéli a csoportokkal, ki mire jutott. Felhívja a figyelmet arra, hogy a Hírcsárda álhíroldal, amit jelez is a weboldalon, de ezt sajnos nem teszi meg minden álhíroldal. További probléma, hogy gyakran megbízható hírportálok is átvesznek álhíreket, ezért nekünk médiafogyasztóknak nagyon figyelniük kell.</p> <p>Arra is ráirányítja a figyelmet a tanár, hogy az oxigén alapvető az emberi létezéshez, erre nem lehetünk allergiások, nem tudjuk produkálni az oxigéntől a cikkben felsorolt tüneteket.</p>	Frontális osztálymunka, megbeszélés	
8 perc	Az álhírek típusai	<p>A tanár bemutatja Az álhírek c. prezentációt.</p> <p>A hír új információ, közérdekű, sokakat érint, rövid cikk vagy videó a médiában. A ki, mi, hol, mikor, miért és esetleg hogyan kérdőszavakra válaszol. Az álhír nem megbízható forrás, megtévesztő, manipulált tartalom. Különböző okok miatt manipulálnak, eszerint a prezentáció bemutatja az álhírek típusait példákkal együtt.</p> <p>Bemutatja a tanár a prezentáció során a http://www.urbanlegends.hu/ és a https://alhirvadasz.hu/ oldalakat, amelyek kimondottan az álhírek leleplezésével</p>	Frontális osztálymunka	Prezentáció, laptop, projektor

		foglalkoznak.		
10 perc	Álhírgyártás - manipulálás	A tanulók páros munkában álhírt írnak azzal kapcsolatban, hogy már Magyarországon is kapható a Szupermatek5 nevű gyógykészítmény, ami nemcsak fitten tartja a testet, de jó hatással van a dolgozatírásra is.	Páros munka	Írólap, toll
5 perc	Megbeszélés	<p>A tanulók felolvassák írásaikat, értékelik egymás munkáját.</p> <p>A tanár hangsúlyozza:</p> <ul style="list-style-type: none">• a hírek mellett az álhírek is terjednek az interneten, ezért észben kell tartásuk a tanulóknak az álhírek felismerésének szabályait (erről esetleg következő órán egy plakátot is készíthető, ami kint lesz az osztály falán)• az álhírek mellett gyakoriak a közösségi médiában a kamuprofilok• a tudományos nézetek mellett áltudományos dolgok is terjednek (pl. lapos a Föld)• álhírt csak a játék kedvéért írtunk most, de ezeket nem szabad terjeszteni• meg kell találni a megbízható internetes és nyomtatott forrásokat, illetve a szakembereket		

10 PERCES kiemelhető blokk**Célcsoport/osztály:** 6. évfolyam (1. óra)**Modul megnevezése:** Digitális világ**Témakör megnevezése:** Az online bántalmazás**Órakeret/Időtartam:** 10 perc

Időkeret	Elsajátítandó tudásanyag Ismeretek/tartalmak/célok	Óra/Foglalkozás menete Feldolgozás: tanítói, tanári/ tanulói tevékenységek	Alkalmazott módszerek/ szervezési módok, munkaformák	Alkalmazott szemléltető eszközök, felszerelések, oktatástechnikai eszközök
4 perc	Álhírelemzés	<p>A tanár felolvastatja egy tanulóval az alábbi álhírt: http://hircsarda.hu/2019/06/19/az-oxigenallergia-8-tunete-figyeljunk-a-jelekre/</p> <p>Felolvasás után megszavaztatja a tanár a tanulókkal, hogy szerintük igaz-e ez a szöveg, vagy sem. Feltehetően lesz olyan, aki igaznak véli a cikket, míg mások vitathatják a hitelességét. Ezzel kezdődik el a tanulók kritikai gondolkodásának fejlesztése. A tanár elmondja, hogy az interneten megbízható és hamis információkkal is találkozunk. Megkérdezheti a gyerekeket, hogy ők találkoztak-e már manipulált cikkekkel és fotókkal, honnan tudták, hogy az téves információ.</p> <p>A tanár elmondja, a hamis információkról, álhírekről (fake news) nem mindig egyszerű eldönteni, hogy igazak-e vagy sem, néha még a tudatosabb</p>	Frontális osztálymunka	A cikk kinyomtatva: http://hircsarda.hu/2019/06/19/az-oxigenallergia-8-tunete-figyeljunk-a-jelekre/

		médiafogyasztókat is sikerül megtéveszteni, de van néhány szempont, amivel sikerül kiszűrni, hogy hírről (új információ, médiaműfaj) vagy álhírről van szó.		
2	Az álhír felismerése	A tanár levetíti az alábbi videót az álhírekről, amit ez után közösen megbeszél az osztály: https://www.youtube.com/watch?v=L5Aft0JH3nQ	Frontális osztálymunka	Laptop, hangfal, kivetítő
3	Álhírelemzés	3 fős csoportokat alakít a tanár. A tanulók feladata az lesz, hogy az eddig megbeszéltek alapján eldöntsék, igaz-e Az oxigénallergia 8 tünete – Figyeljünk a jelekre című cikk.	Csoportmunka	A cikk kinyomtatva minden csoportnak. Tanulóknak internet, hogy utána tudjanak járni a cikk valóságtartalmának.
1	Megbeszélés	Megbeszéli az osztály, hogy mire jutottak a cikkel kapcsolatban.		